

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી

NAAC A (3.02) State University

પો.બો.નં.—૨૧, યુનિવર્સિટી રોડ, પાટણ (ઉ.ગુ.) ૩૮૪૨૬૫

ફોન:(૦૨૭૬૬) ૨૩૭૦૦૦

Email : regi@ngu.ac.in

ફેક્સ : (૦૨૭૬૬) ૨૩૧૯૧૭

Website : www.ngu.ac.in

પરિપત્ર ક્રમાંક — ૭૦ / ૨૦૨૨

વિષય :— બી.એસસી. ઈલેક્ટીવ જેનરીક વિષયના સેમેસ્ટર — ૪ ના અભ્યાસક્રમ અંગે..

આ યુનિવર્સિટી સંલગ્ન વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખાની તમામ કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓને જણાવવાનું કે, વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખા અંતર્ગત બી.એસસી.— ઈલેક્ટીવ જેનરીક વિષયના સેમેસ્ટર — ૪ ના સામેલ પરિશિષ્ટ મુજબનો અભ્યાસક્રમ શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૨૧—૨૨ થી ક્રમશઃ અમલમાં આવે તે રીતે વિદ્યાશાખા / એકેડેમિક કાઉન્સિલવતી માન.કુલપતિશ્રીએ મંજૂર કરેલ છે. જેનો અમલ થવા સારૂ સંબંધિતોને આથી આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. જેનો યુસ્ત અમલ થવા આથી જણાવવામાં આવે છે.

આ બાબતની સંબંધિતોને આપના સ્તરેથી જાણ કરવા વિનંતી છે.

નોંધ: (૧) વિદ્યાર્થીઓની જરૂરીયાત માટે પરિપત્રની એક નકલ કોલેજના ગ્રંથાલયમાં મૂકવાની રહેશે.

(૨) આ પરિપત્ર યુનિવર્સિટીની વેબ સાઈટ www.ngu.ac.in પર પણ ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવનાર છે.

બિડાણ : ઉપર મુજબ

સહી/—
અધ્યક્ષ
કા.કુલસચિવ

નં.—એ કે / અ× સ / ૮૫૨૧/૨૦૨૨

તારીખ : ૨૧/૦૩/૨૦૨૨

પ્રતિ

૧. સંલગ્ન સાયન્સ કોલેજોના આચાર્યશ્રીઓ
૨. ડૉ. જગદીશ એચ. પ્રજાપતિ (ડીનશ્રી — વિજ્ઞાન વિદ્યાશાખા), સરકારી સાયન્સ કોલેજ, થરાદ. જિ. બનાસકાંઠા
૩. પરીક્ષા નિયામકશ્રી, હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ. (પાંચ નકલ)
૪. ઈનચાર્જ ઓફિસરશ્રી, સબસેન્ટર, ખેડબ્રહ્મા કેમ્પસ, મુ. વડાલી, જિ. સાબરકાંઠા. (હેમ.ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.)
૫. ગ્રંથપાલશ્રી, હેમ.ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ. (વિદ્યાર્થીઓના ઉપયોગ સારૂ રેકર્ડ ફાઈલ માટે)
૬. સીસ્ટમ એનાલીસ્ટ, કોમ્પ્યુટર(રીઝલ્ટ) સેન્ટર, હેમ.ઉ.ગુ. યુનિવર્સિટી, પાટણ તરફ પરિણામ માટે તથા વેબસાઈટ પર મૂકવા સારૂ.
૭. પ્રવેશ પ્રશાખા(એકેડેમિક શાખા) હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
૮. મુખ્ય હિસાબી અધિકારીશ્રી (મહેકમ), હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ તરફ—પરિપત્રની ફાઈલ અર્થે
૯. સિલેક્ટ ફાઈલે— (૨ નકલ)

Hemchandracharya North Gujarat University, Patan
Syllabus of Elective Generic
B. Sc. Semester IV

Programme Code : B Sc		Course Title: Shrimad Bhagvad Gita & Stress Management in life” “શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અને તણાવનું વ્યવસ્થાપન	
Course Type : Elective Generic	Course Code : EG-05	Credit Structure : 02	No of Hrs per Week : 02
Examination Marking Scheme : External only - 50 Marks			
Scheme of examination : As per BOS Guideline and HNGU rules applicable to faculty of Science			

Course Objective:

- To provide awareness and knowledge about Vedas and Shrimad Bhagvad Geeta.
- To Introduce students to background of Mahabharata and Role of Shri Krishna in Mahabharata.
- To discuss the importance of Arjunvishadyog.
- To draw attention of students, how to handle stress management in life.
- To aware about karmyog in life management.

UNIT I Inroduction of Shrimad Bhagavad Geeta and ArjunvishadYog

- Background of Mahabharat and Veda Vyas -as a Composer of Mahabharat (Maharishi Krishna Dwaipayana)
- Fundamentals of Veda-Upanishads and relation with Shrimad Bhagavad Geeta
- Background, Status and Form of Shrimad Bhagvad Gita in Mahabharat.
- Relevance and Necessity of Shrimad Bhagvad Gita’s Teaching
- Ethics, Philosophy and psychology of Shrimad Bhagavad Geeta
- Role of Shri Krishna in Mahabharata
- Shrikrishna – A Great Diplomater – Farsighted (Ran nitikar)
- Kurukshetra Conflict and Reason
- ❖ મહાભારત મહાકાવ્યની પુષ્કભૂમિ અને તેના રચયિતા મહર્ષિ વેદવ્યાસનો પરિચય
- ❖ વેદ, ઉપનિષદના મૂળભૂત ખ્યાલ અને શ્રીમદ ભગવદ્ ગીતા સાથે સંબંધ
- ❖ શ્રીમદ ભગવદ્ ગીતાની પુષ્કભૂમિ અને સ્વરૂપ
- ❖ શ્રીમદ ભગવદ્ ગીતાની પ્રાસંગિકતા અને તેના અભ્યાસની જરૂરિયાત
- ❖ શ્રીમદ ભગવદ્ ગીતાનું નીતિશાસ્ત્ર, દર્શનશાસ્ત્ર અને મનોવિજ્ઞાન
- ❖ મહાભારતમાં ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની ભુમિકા
- ❖ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ- પ્રખર રણનિતિકાર-મુત્સદિકાર, વ્યવસ્થાપનકાર તરીકે ઓળખ
- ❖ કુરુક્ષેત્ર રણભૂમિનો સંઘર્ષ અને કારણો

UNIT II Concepts of Stress Management : Saankhyayog

- Stress, Anxiety, Conflict Faced by Arjun in the Battle Field of Kurukshetra.
- Reasons of Stress, Anxiety, Conflict Faced by Arjun.
- How Shrikrishna solve Arjun's Stress and Inner Conflict.
- Duty Teaching of Shrikrishna to Arjun.
- Understanding the Truth about Self and Supreme. .
- Characteristics of ignorant and knowledgeable.
- Composentis and its Glory : According to Bhagavan Shri Krishna.
- Concept of "karma" explained by Bhagavan Shri Krishna.
- Types and Reasons of Conflicts and Stress in Life and Solution through GEETA.
- Importance of Sankhya Yog of Shrimad Bhagvad Gita for life management.

- ❖ કુરુક્ષેત્ર રણભૂમિ માં અર્જુનને થયેલ તણાવ, ચિંતા-ઉચાટ અને સંઘર્ષ
- ❖ અર્જુનના તણાવ, ચિંતા-ઉચાટ અને સંઘર્ષના કારણો
- ❖ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણએ અર્જુનના તણાવ, ચિંતા-ઉચાટ અને સંઘર્ષને કેવી રીતે દૂર કર્યો?
- ❖ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણએ અર્જુનને આપેલ કર્તવ્યબોધ
- ❖ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણ દ્વારા નિરૂપાયેલ સ્વ અને સર્વોચ્ચ બાબતે સત્યની સમજણ
- ❖ અજ્ઞાની અને ગુણવાન વ્યક્તીના લક્ષણો - ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની દ્રષ્ટીએ
- ❖ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણની દ્રષ્ટીએ સ્થિતપ્રજ્ઞ પુરુષ અને તેનો મહિમા
- ❖ ભગવાન શ્રીકૃષ્ણએ સમજાવેલ કર્મનો ખ્યાલ અને તેના પરિણામ
- ❖ વ્યક્તિગત જીવનમાં ઉદભવતા સંઘર્ષો- તણાવોના પ્રકાર અને કારણો
- ❖ જીવન વ્યવસ્થાપન માટે શ્રીમદ ભગવદ્ ગીતાના સાંખ્યયોગ (બીજા અધ્યાય)નું મહત્વ

Course Outcome:

After the successful completion of the course students will be able to understand,

- Vedas, Upanishad and Shrimad Bhagvad Geeta and composer of them.
- The Mahabharata and Role of Shri Krishna in Mahabharata.
- Conflict Faced by Arjun (Arjunvishadyog) and How Shrikrishna solve Arjun's Stress and Inner Conflict. Also How bhagavad geeta address the inner conflict and stress.
- How to handle stress management in life.
- The karmyog in life management.

Basic Reference: મુખ્ય સંદર્ભ:

1. Shrimad Bhagavad Geeta : Original Text svarupe) (શ્રીમદ ભગવદ્ ગીતા : મૂળ સ્વરુપે)
2. Book on Geetabhashya by Aadi Shankaracharya (ગીતાભાષ્ય લે. આદિ શંકરાચાર્ય)

3. Geeta rahasya by Bal Gangadhar Tilak – (गीता रहस्य ले. बाल गंगाधर तिलक)
4. Essays on Geeta, by Shree Aurobindo, Sri Aurobindo Ashram, Pandichery
(એસેઝ ઓન ગીતા લે. શ્રી અરવિંદ ઘોષ)
5. Stress Management : as per Shrimad Bhagavad Geeta , Kindle publication
6. Shrimad Bhagavad Geeta (gujarati) Gorakhapur GeetaPress
7. Shrimad Bhagavad Geeta (kuruXetra) sampadak- Shastri Hariprakash (BHU), Svaminarayan Gurukul, Gandhinagar
8. Bhagavd Geeta for Executives: V. Ramanathan, Bharatiya Vidhyabhavan, Bombay

Hemchandracharya North Gujarat University, Patan

Syllabus of Elective Generic B. Sc. Semester IV

Programme Code : B Sc		Course Title: Centre of Life Development : PARIVAR જીવનવિકાસનું કેન્દ્ર : પરીવાર	
Course Type : Elective Generic	Course Code : EG-06	Credit Structure : 02	No of Hrs per Week : 02
Examination Marking Scheme : External only - 50 Marks			
Scheme of examination : As per BOS Guideline and HNGU rules applicable to faculty of Science			

Course Objective:

- To provide concept of parivar and duties of family members.
- To draw attention of students to gruhasthashram and Sacrament of marriage.
- To discuss the importance Indian tradition in Hindu parivar.
- To give sufficient knowledge to students about mass meal and mass prayer with family.

UNIT 1 PARIVAR APPROACH

- Understanding of Parivar, Ideal Parivar
- Home is Temple (Mandir)
- Construction of Child Character
- Duties of Family members, Duty of offsprings (santan) towards Parents
- Female : A centre of Parivar
- Philosophical Abode(adhithan) of Family
- House meeting – A collocation bridge
- Dhanyo gruhasthashram (Blessed Familymonastery)
- Family Celebration of Festivals in our Culture
- Our Faith centres (Temples), Our Traditions
- Sacrament of marriage (Vivah sanskar - Saptapadi,)
- Sixteen Sacrament
- Role of YOG in parivar
- Patriotism in parivar
- Education of Children, Parents as a GURU for parivar
- Kitchen- a Doctor of parivar, Importance of Samuhbhojan (Mass meal)
- Mass prayer in family

પરિવારની સમજ, આદર્શ પરિવાર, ઘર એજ વિદ્યાલય, બાળચારિત્ર્ય નિર્માણ, પારિવારિક સભ્યોના કર્તવ્યો, માતા-પિતા પ્રત્યે સંતાનોનું કર્તવ્ય, સ્ત્રી-પરિવારનું કેન્દ્રબિંદુ, પરિવારનું તાત્વિક અધિષ્ઠાન, ઘરસભા:સંવાદસેતુ, ધન્યોગૃહસ્થાશ્રમ, તહેવારોની પારિવારિક ઉજવણી, આસ્થાકેન્દ્રો-મંદિરો, પરંપરાઓ,

વિવાહસંસકાર- સપ્તપદી,, સોળ સંસકાર, પરિવારમાં યોગની ભૂમિકા, પરિવાર અને દેશભક્તિ, સંતાનોનું શિક્ષણ, માતાપિતા તરીકેની કેળવણી, રસોડું: પરિવારનો વેધ. પારિવારિક સમુહ ભોજનના લાભ, પરિવારમાં સમુહ પ્રાર્થનાનું મહત્વ

UNIT-2 RIDDLES IN FAMILY AND SOLUTIONS

- ❖ Concept of Joint parivar and Discreate parivar, Merrits and Demerrits of them
- ❖ A parivar with Dedication of Daughter in law
- ❖ Hospitality of guest in family
- ❖ Obstaes against Parivar arrangement and solutions
- ❖ Personal Presents problems against Marriage Life
- ❖ Importance of healthy food in family – Dangerness of Junk food
- ❖ Spirituality in Family arrangement
- ❖ Social problems in Marriage Life and solutions
- ❖ Disturbance in life of TV – Mobile magic and solutions

- સંયુક્ત પરિવાર અને વિભક્ત પરિવારની વિભાવના તથા લાભ-ગેરલાભ
- પુત્રવધુના સમર્પણભાવયુક્ત પરીવાર
- પરીવારમાં આતિથ્યસત્કાર ભાવના,
- પરિવાર વ્યવસ્થા સામેના સંકટો,
- દાંમ્પત્ય જીવન સામે સાંપ્રત સમસ્યાઓ,
- તંદુરસ્ત પરિવારમાં પૌષ્ટિક ખોરાક અને જંકફુડનો ખતરો,
- પરિવાર ભાવના-વ્યવસ્થા માટે ઉપાયો,
- દામ્પત્યજીવનમાં સામાજિક સાંસ્કૃતિક સમસ્યાઓ – ઉપાયો,
- ટી.વી.-મોબાઈલની માયાજાળ: પરિવાર માટે એક સમસ્યા – ઉપાય.

Course Outcome:

After the successful completion of the course students will be able to understands,

- Cconcept of parivar and duties of family members.
- About Gruhasthashram and Sacrament of marriage.
- The importance Indian tradition in Hindu parivar.
- About mass meal and mass prayer with family.

Basic Reference: GRUHASHASTRA : Main Reference book of Family Arrangement
(Punaruthan Prakashan Seva Trasht- Gyanam, anandpaark, kaankariya, Karnavati)

મુખ્ય સંદર્ભ: ગૃહશાસ્ત્ર: પરિવારવ્યવસ્થા અંગેનો મુખ્ય સંદર્ભગ્રંથ (પ્રકાશક: પુનરુત્થાન પ્રકાશન સેવા ટ્રસ્ટ
- જ્ઞાનમ, 9-બી, આનંદપાર્ક, કાંકરીયા અમદાવાદ)

અન્ય સંદર્ભ (Other Reference):

૧. પરિવાર ગોષ્ઠિ, લે. સુશ્રી ઈંદુમતીબેન કાટદરે (સાહિત્ય સાધના ટ્રસ્ટ, કર્ણાવતી)
૨. પરિવાર પ્રબોધન, સુરુચિ પ્રકાશન, ન્યુ દિલ્હી
૩. ઘરે એ જ વિદ્યાલય- લે. સુશ્રી ઈંદુમતીબેન કાટદરે પ્રકાશક, ભારતીય વિચારમંચ
૪. ઘરસભા સહાયિકા, પ્રકાશક, BAPS, શાહીબાગ, અમદાવાદ.
૫. પરિવાર પ્રબોધન (મંગલ ભવન અમંગલહારી) સુરુચિ પ્રકાશન - હિંદી સંસ્કરણ, ન્યુ દિલ્હી.